

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznega 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijnjoga Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki tjeden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravnštvo Novin v Črensovci, Prekmurje.

Vsaki prekmurski volilec 8. februara na volišče!

Volitve so sodba naroda, zato je dužnost vsakoga državnega — tudi Prekmurca — ki ma pravico voliti, da se te sodbe vdeleži.

Što je za to, da pride med Srbi, Hrvati i Slovenci do bratskoga sporazuma, naj voli 8. februara stranko, šteria je že od začetka delala za njega. V njoj sta tudi gg. Klekl i Šiftar. Škrinjica te stranke je prva.

Ar smo vsi za to, da zmaga v našoj državi pravica i poštenost, bomo šli vsi voliti i vržemo svoje kruglice v prvo Škrinjico.

Katoličanec, pomisli!

Demokratska stranka te lovi, ti pličuje, ti obeta. Ali pomisli, koga boš podpirao, če boš na to stranko glasao. Žerjav-Koder-Királyova demokratska stranka ma liste, „Jutro“, „Slovenski Narod“, „Domovino“. Poslušaj, ka pišejo od tistoga tej listi, ka je tebi najsvetejše. Glej, kak tej demokratski ljudje živejo, tak tudi pišejo. K meši ne hodijo, spovedi ne poznaajo, z tvoje pobožnosti se norčarijo, Boga ne molijo. Tak živejo po večini demokratije. Tak pa tudi pišejo. „Slov. Narod“ l. 1924. v 245. št. trdi, da so Boga popi zmislili, naj ž njim kmete krotijo. Ravno v tej številki se norca napravi tudi z Bl. Dev. Marije. Novembra 9. ga piše, da odpustke do skrajnosti pokvarjeni papa i püšpecje za peneze delijo, naj se bogatijo. Ravno v tej številki piše tudi, ka nega pekla i hudega ducha i ka ne trebe vervati v svestvo slednjega mazanja, v vice, v odpustke, ka Bl. D. Marije ne smemo časti i ka je Ona ne poprijeta brez greha.

„Jutro“ piše 15. marca l. 1924, ka so misijoni komedije.

„Domovina“ piše v 18. št. l. 1924. Ka je Presveto Trojstvo prazno pogansko i bolvanstvo. Ravno to piše tudi od Bl. D. Marije i božih svetcov.

Katoličanec, more tisto semen dober sad roditi, štero te pokvarjene kljice ma v sebi? Katoličanec, boš vüpo na oltar poglednoti, čislo v roke vzeti, se precistiti, če boš podpirao stranko, če za par kaplic alkohola i par praznih oblub vržiš na njo kruglico, šteria tak grdo blati tvojega Boga i tvojo dobro nebesko mater? Katoličanec pomisli, sodba tudi bo!

Vredništvo i upravnštvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanos v Črensovcih.

Oglasni (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednega kvadratnega centimetra za ednok en dinar, za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstrom je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobri 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravnštvo „NOVINE“.

Volilci Kleklnovi!
Naša škrinjica je
1.
! prva !

Evangeličanci!
Svoje vere poslanca
Šiftar Gezo
volite!
Njegova škrinjica je
1.
! prva !

V Prekmurji samo tista stranka ma bodočnost, ki je naša krv i naše meso, ki je iz nas zrasla i šteria v nas žive, šteroj smo mi korenje i kronska ... pravi Szabadság — i to je naša Kmečka zveza, šteria voditev so g. Klekl — pridememo mi — i vsi spüstimo svoje kruglice v prvo Škrinjico.

Fr. K.

V premislek pred volitvami.

Spominjam se se, kakše začetjenje je zvadalo v Maribori po zadnjih volitvah, gda se je zvedelo za izid. Ljudje so odkimavali z glavami i se spitavali, ali je to mogoče, i kak je to mogoče. Ali je mogoče, da je v Prekmurji izid bio takški? Neverjetno se je videlo i čula se je bridka odsodba, da smo Prekmurci v političnem življenju nezreli. Da se damo voditi od različnih zapelivcov kak mala deca. Da nesmo stanovitni, nego obračamo svoj kepenik z menjavljom vetra.

Bridka odsodba. A zakaj nas je zadela? Ar smo dopustili, da je bila pri nas v Prekmurji druga najmcenjša stranka

Radičova stranka, da smo s svojimi glasovi pripomogli, da je ta stranka dobila pri nas poslanca, — zadela nas je za to, ar so vnozi izmed nas pokazali, da njim je lübka Hrvacka z Radičom, kak pa Slovenija, štere sinovi smo. I ka je krivo, da smo se dali zapelati, da smo tak slepo, brez premisiekov šli za Radičem, ki je bio za nas tihinec, ar prle nigrar neje prišeo med nas, ar neje čuto z nami i neje razmo naših žejnih src po slobodi, po zadovolnosti? — Krivo je to, da smo poslušali prvo reč hrvackih „rešitelov“, ka so šeli Radičevci za Prekmurje biti, da smo mislili, da je vse sveta istina, ka so nam tūlili v tihia i da se mora zgoditi, ka so želeli. Vervali smo njim. Obečevali so nam, da odpravijo vojsko, dače, da dobimo samostojno republiko itd. mi pa smo njim ploskali, kričali „živijo“ i šli smo za njimi i se pri volitvaj odločili za nje. To je teda krivo, da je dobo Radič pri nas telko glasov. Poznali ga nesmo, zato smo vervali lepim rečam njegovih agitatorov i se dali zaplesti v njive mreže.

Nedvosten, lehkovernost sta bili vsega krive. Da pa se tudi zdaj ne bi zgodilo kaj takšega, spoznajmo malo od bliže Radiča i njegovo politiko. Istina, da so že Novine večkrat pisale o njem, a tudi to ne bo nujno potrebno, posebno, ar smo pred volitvami i se moramo odločiti, za koga damo svoj glas.

Što je Radič? Hrvacki knigotržec, ki pa se je tega posla morao naveliti, ki bi rad splezao malo više, zato se je oglasio taki ob postanki Jugoslavije i nastope kak voditev edne stranke. — Ka je delao te, gda smo še bili pod Vogri, nas ne briga telko. — O njegovo politiki bo govor sledkar. Najprej najmre poglejmo, kakši človek je on v verskom pogledu! To moramo znati, ar smo verni ljude. — Svoje shode, govore začenja Radič — i drugi njegovi poslanci — s „hvalen Jezuš.“ S tem še kazati, da ma vero. A to kaže samo na zvuna, ar zna, da ga inači prosti narod, ki je ohrano vero svojih prednikov, ne bi poslušao. V istini pa je Radič brezverec, velki sovražnik katoliške cerkve i dühovnikov. Norca se dela iz vsega, ka je nam sveto. Kak je to istinsko, naj nam pokaže to, kak je spremeno naš „Oča naš.“ To spremembo je objavo v svojem listi „Slobodni Dom“ 24. decembra. Slovenska prestava se glasi: „Oča naš, šteri si v nebesaj, sveti se ime Tvoje; pomori nam, da pridemo do kmečke vlade i svoje uprave; bodi vola Tvoja na nebri, a z blagoslovom Tvojim vola vsega delavnoga naroda na zemlji. Krih naš všakdenešnji, šteroga s teškim trudom za vse živo iz zemlje pridelavamo, da nam ga niše ne jemle, i raztrosi. I odpusti nam duge naše, kak tudi mi odpuščamo vsem bivšim svojim zatiralcom, šteri so se istinsko poboljšali. I ne dopusti, da spadnemo v skušnjava, šteri nam gospodski oblastniki pripravljajo z lajov, brezkonitestjov, ropom i nasiljom; nego oslobodi nas vsakšega straha i vsakše nepravne misli i djanja, a najbole pokvarjenih izrodkov iz naših lastnih vrst. Amen.“ Razlage k temi ne trebe. Vsakši lečko spozna, kakši vernik mora biti človek, ki tak popači molitev, na štero je včelo svoje vučenike Gospod sam. To je kump blala, s šterim se maže naredba Gospodova. Za sebe naj bi Radič bio kakšatec brezverec. A nastane drugo pitanje. Kak bi se mogli obrati na njega — ce bi bio naš zastopnik v parlamentu mi v svojih verskih dugovanjaj? Ali bi jih on šteo i mogoče tak rešavati, kak bi želeli mi? Takših verskih pitanj pa je pri nas vnozi. Vseh neje mogoče naračunati. Zato samo nešterne. Tu je pitanje rešitve naših patronatov. Novine, Slovenec sta že večkrat pisala o njih i zahtevala, da se rešijo. Dozdaj se še neso. Rešitev pa je potrebna, ar zavlačevanje škodi našim cerkvam i nam samim. Radič nam ga go-

tovo ne reši i se tudi ne bo trudo, da bi ga drugi rešili, ar njega katoličanstvo nikaj ne briga. On se noreca dela iz Boga i iz njegovih služabnikov. Ravnotak važno je pitanje naših verskih šol. Priboriti njim trbe nazaj stare pravice i jih spraviti z nova na tisto višino, na šteroj so stale prle. Verske šole so za našo deco potrebne. Ali se bo brezverec brigao za nje? Kak tudi! Za njega je še bolše, če se deca ne vzugajajo v krščanskem dihu, če rastejo kak mladici živali brez Boga i brez njegovih zapovedi. Brezverec verske stvari ne bo podpirao.

Zdaj pa poglejmo Radiča z druge strani. Ka je včino on kak politik? Na kratko bi se dalo povedati, da nikaj. A zasledujmo njegovo politično pot bole na tenko, da si leži napravimo o njem sodbo. — „Narodna Politika“ v 2. številki piše: „Radič je napravo jako velke falinge. Vsled njegovoga zadržanja (od parlamentarnoga dela) je omogočen sprejem vidovdanske ustawe, zakona o zavarovanju države, šteroga so včasi porabili za komunistično stranko, poslance, štere so iztirali iz parlamenta, uradniški zakon, a tudi cela vrsta drugih zakonov.“ To je preci huda obsodba. Ali pa je prava? Od reči do reči jo lehko podpišemo. Gda se je sestala skupščina po prvih volitvah, Radiča s poslanci njegove stranke ne je bilo tam. Doma so sedeli med tem, gda je dr. Korošec s svojim klubom začeno boj za samostojnost i enakopravnost treh narodov Jugoslavije. Pomagala njemi je Hrv. ljudska stranka. A bilo jih je premalo. Centralistične stranke — med šterimi so bili tudi Žerjavovi demokrati i Puclovi samostojni kmetje, ki so se vpregli v Pašičev centralistični jarem, ar je bio posipani s penezi i lepimi oblubami — so zmagale i njiva ustanova i drugi zakoni so bili sprejeti. Ce pa bi bio Radič v Beogradu i pomagao opoziciji, se to ne bi zgodilo, ar on je meo za seov velki tao hrvackoga naroda. To je bila prva falinga, štero je napravo. Merno je gledao, da so vladne stranke tlačile pravice i samostojnost Hrvatov i Slovencov i s smehom je poslušao bojni krik dr. Korošca, ki neje mogeo dosta dosegnoti, ar je meo premalo pomočnikov.

Radič se tudi po drugih volitvah ne je spremeno. S svojimi sedemdesetimi poslanci ne je šo v Beograd. Namesto, da bi se podao v parlament i se tam boro za pravice svojega naroda i tak spuno oblube, štere je davao svojim volilcom, da bi jih s tem pridobio, je zapusto državo i se potepao okrog po Angleškom, po Rusiji i Austriji, rekoč, da tak še pomagati Hrvatom. Šele pred dobrim pol letom, gda so se zdržile dr. Korošec —, Davidović — i dr. Spahova stranka v protivladni blok z namenom, da bi vrgle režim nasilja, se je posrečilo pridobiti tudi Radiča. Z njegovov pomočnjem je dobro Davidović v roke vlado. A v prvoj vrsti je ravno Radič zakrivo, da je bila ta vlada prisiljena za odstop. Od časa do časa — odločilnih trenutkov je podajao takše izjave, da so jih v Beogradu obsodili. Obsodili pa so tudi tiste, šteri so bili z Radičom v zvezi. I tak je morala vlada odstopiti, če tudi je mela v parlamenti večino.

Radič je pred zadnjimi volitvami oblubljal republiko, v šteroj nam ne bo trbilo iti k vojakom, ne plačuvati dače, v šteroj bo vladalo ljudstvo, izšolani ljudje pa njemi bodo služili kak plačani hlapci. — „Narodna politika“ opisuje v 2 št. etak njegovo republikanstvo: „Radič je strog republikanec, gda se govori o katoličkem navuki, a sam se najmenje drži svojega republikanskog navuka. Kak vsaki monarh (kral) ma tudi Radič svojo dinastijo (kralesko rodbino) i to celo jako številno: tū so strici, bratje, zeti itd. Vsakši ma visoki stan v „republiku.“ Poglednite nosilce list Radičove stranke: vse sami Radiči, Košutiči itd. Kak kakši vzhodni samooblastnik Radič deli i jemle mandate po svojo voli i nametavje dačo na dnevnice poslancov...“ Tudi „Seljačke novine“ pišejo od njega i njegove stranke v 2. številki: „Radičova stranka v Medjimurju spi. Pribičevič jo je razpusto, a nosilec liste Salamón se boji priti v Medjimurje, ar ne ve, s kakšimi lažmi bi ob toj priliki kortešerao. Ali naj govori kmetom o republiku ali o Radičovoj familiji, o belgrajskih dnevnicaj ali o vzornom moži i oči familije Žnidariči, ki je odpirao svojo zakonito ženo i deco i je pod vrbov skleno ciganski zakon z nekšov držgov?...“ *

Zanimivo pa je znati, ka pravi o Radiči dr. Horvat, bivši poslanec Radičove stranke. Ar vsega ne je mogoče povedati, spomenemo samo nešterne odstavke iz njegovoga razgovora: „Sit sem politike, posebno takše, kak se vodi v našoj (Radičovoj) stranki. Tū poslanci nimajo nikših pravic, nego samo dužnosti. Neden ne sme misliti s svojov glavov, nego samo Radič ma pravico, da misli, a drugi morajo bogati. Što nešte bogati, tisti ne je povoli ne predsedniki i ne onomi sovjeti vse fele kumov, zetov i druge rodbine, ki so se zbrali okoli Radiča. A ka je najbole važno, nad strankov i nad ce-

lov njenov politikov odločuje Marženka (Radičova žena) i to je največja falinga... Radič je meo svojo volo, dokeč ne je bio l. 1910 zapreti. A od tistoga časa se je ves spremeno i vsismo že te videli, kak je prišel pod ženino komando. I to smo vši poslanci občutili. To je mogoče tudi pravi vzrok, da Radič počenja telko norosti.

Kda smo pri zadnjih volitvah dobili 70 poslancov, smo sklepali, da bi šli v Belgrad. On se je o tom razgovarjal z Marženkovo i ona je vse pokvarila. Radič je šo na Angleško. Potom pa je prišla tista največja politična norost, da je odišeo v Moskvo. On je tam bolševikom dosta brblao, kak že on to zna i vidi se mi, da so oni njega preslepleno prisili, da stopi v njivo kmečko internacionalo. — Mi smo meli sejo, na šteroj smo o tom sklepali. Tū je Prešavec celo včer dokazoval, kak je predsednik včino modro delo s tem, da je vpisao svojo stranko v kmečko internacionalo. Tū sem odločno stano i izjavo, da Radič nigdar ne je včino nikaj pogubnejsega ibole noroga, nego je to. I vido sem, kak večina kmetov soglaša z menom, a vnoči so tudi govorili tak, kak jaz. Zavolo toga pa se je zgodilo to, da Radič ne kandidira zdaj pri volitvah ništornega od tistih, ki so te govorili proti njemi i proti kmečkoj internacionali. — Niednoga izmed nas starih ustanovitelov stranke nega več pri Radiči. To pomeni, da se je Radič obrno na pot, štere ne soglaša s tistim, ka je stranko ustanovilo... Gda je Radič s svojim brbranjom pokvaro tudi to, da je Davidovičova vlada spadnola, mi je bilo zadosta...

Tak vam v toj stranki vlada že zdaj diktatura nekšega sovjeta, šteromi se jaz i vnoči drugi neščemo slepo pokoravati i zato smo spadnoli v nemilost te klice i Radičove žene, šteri postaja vsigdar pogubnosnejša za vso Radičovo politiko i stranko..

To je sodba hrvatskoga naroda, hrvatskoga narodnjaka, ki je bio Radičov prijatec i poslanec njegove republikanske stranke. Soda je zadosta težka, zato je ne trbe še bole podpérati. Važna je ta sodba ravno radi toga, ar je prišla iz vrst Radičovih pristašov i se njoz zato nikak nemre očitati, da je enostranska, mogoče celo krivična, ar bi bila izrečena samo iz sovraštva do Radiča. Na to bi se moglo misliti te, če bi jo izpovedao kakši nasprotnik Radičove stranke.

Iz vsega se vidi, da so se Hrvatom, ki so skozi vsa leta slepo šli za svojim Radičom, odpire oči i da so začnoli bole pazljivo gledati na Radičovo politično življenje. I pri tom so spoznali, da Radič ne je to, za ka so ga meli. Začnoli so ga zaplisciati. Njegove oblube več ne vlečejo, ar ž njimi je Hrvate za nos potegno, samo, da bi jih pridobila za sebe i tak pokazao, da je on pravi gospod hrvackoga ljudstva.

Tudi nas je zapelo; s svojimi oblubami nas je pridobila. A ka je včino za nas? Ali nas je njegov poslanec za Prekmurje gda prišel pitat, kakše zahteve mamo? Zdaj se ne dajmo zapelati! Pomnimo, da je obečavati lehko, a izvršiti nima što. Hrvat se za nas ne bo brigao. Samo naše glase nica i zato je prišel med nas. Potom pa odide i nas več ne pogleda do drugih volitev. Radič ne je za nas, nego volili bomo g. Klekla, ki je naš domačin! (Dale).

Par reči Hartnerovom „Szabadság“-i.

Da bi obsodili list i tiste, ki ga izdajajo i v njega pišejo, popunoma, bi bilo krivično. Ar dostakrat pove preci istine, včasi še povedati celo preveč. A ka je preveč, to že navadno ne je prava istina. V Szabadsági je že tak. Če se tū pa tam preveč navduši za kakšo stvar, te jo pela naprej, piše o njoj, ne da bi kaj vido i čuo, ne da bi pazo na to, da bi bilo vse istinsko, piše celo tak, da ne odgovarja istini i celo to, o čem bi morao priznati, da je tak, če bi bio nepristranski presejevalec, potvori, če pa že ne napravi to, pa zamudi, ar zna, da bi bilo njegovo pisanje neistinsko.

Znano je, da je vsakši človek najbližji sam sebi. To je že stara istina, mogoče sta jo poznala že prviva človeka. Iz Szabadsága se jo očividno izpozna. Neje številke, v šteroj ne bi bilo pisano, da za Prekmurje neden politik neje napravo nikaj, da nas vši samo ciganijo od Pašiča dol do našega dugletnega voditela, pravo bi oči, g. Klekla, ki je že te delao za Prekmurje, gda še se Szabadsági niti sanjalo ne, da pride na svet, vse šinfa, vse obsodi, sebe pa postavi kak branitela prekmurskoga ljudstva, kak bojevnik za slododo Prekmurja. Za takšo slobodo, kakšo je melo naše ljudstvo, kakšo smo meli mi vši te, gda smo še bili pod vogrskov nadoblastjov, šteri sloboda se je kazala v tom, da smo morali čuti reči, štere so nam prešale skuze v oči.

„Szabadság“ pravi, da nam do zdaj nihče ne je pomagao. Tudi slovenska ljudska stranka, tudi g. Klekla ne. — Gospodje pri Szabadsági, dopuščite mi edno pitanje! V prekmurskom listi vam ga stavim, da je bo čteo ves prekmurski narod od Lendave do Hodoša; lehko ga bo čteo, ar so Novine razširjene po celoj Slovenskoj Krajini. Ali vam je mogoče znano, kelko intervencij je napravo g. Klekla v Beogradu v tom časi, da je poslanec? Ali znate, da je šo od ministra do ministra, od poslanca do poslanca, od stranke do stranke i je proso kak berač, da ga podpirajo pri deli za prekmurski narod, da izpunijo žele i zahteve, štere po njem pošila prekmurski narod — Širmaški prekmurski narod, kak ga zovete vi sami v svojem listi? Mislim, da neste dobrò poučeni o njegovem deli, o njegovih trudaj, ar če bi za vse to znali, ne bi mogli pisati kaj takšega. Za tak hudočne pa vas nemam, da bi mislo o vas, da ščete o njem lagati, da bi ga na te način pred ljudstvom očernili, štero njemi je do zdaj zavupalo i osvedčen sem, da njemi tudi zdaj zavupa, ar zna, da je vsigdar brano i bo brano njegove pravice i da dela vse brez dobička, iz ljubezni za te prekmurski rod, o šterom tudi vi telko govorite. Jaz sem meo priliko videti i pazljivo zasledujati delo g. Klekta. Vsega mi ne je mogoče povedati — na tom mestu ne, povem pa ob drugoj prilik, gda se mi bo videlo bole primerno i bole vredno — zato omenim samo nešterne stvari. Sto se je potegno za naše stare uradnike domačine, da bi dobili penzijo? I što je dosegno, da so jo tudi dobili? Mogoče „Szabadság“, šteroga še te niti bilo ne je? Sto je dosegno z vnočimi prošnjami, da mamo železnico? Mogoče g. Pucelj, šteroga stranko je podpirao pri zadnjih volitvah tudi g. Hartner, ki je kandidiral na njegovem listi? — Sto je povzdigno glas za naše šole, za naše sirote, da bi doble zemlo, podporo i sploh, sto je izpovedao naše zahteve v Beogradu? — Pravili bote, da vi za vse to ne vete. Dobro. Nekaj pa lehko zvedite. Vzemite v roko 40. št. Novin (5. okt. 1924.) i čtite prvi članek i tudi drugo, potom 2. št. Novin (11. jan. 1925). Ali tam ne najdete nikaj? To so samo zahteve — mi odgovorite. Istina je. I takške zahteve so den za dnevom romale v Beograd s pripombov, da jih naj izpunijo, s prošnjov, da nam pomagajo. I što je kriv, da naše zahteve niso bile posluhnjene? G. Hartner bi tudi znao kaj povedati. Ve je bio prijatec g. Pucelja. Gospod Pucelj pa je bio med tistimi, šterim so šte naše zahteve pri ednom včeli notri pri drugom pa vč. Če Szabadság o teh govoril, gda pravi, da za Prekmurje neso nikaj dobroga napravili, ma prav. S tem pa mora obsoditi tudi g. Hartnera, ki je bio z njimi v družbi. Kak je prišeo v njo, ne vem. Nikak pa ne pravilno, da bi obsodo tudi tiste, o šterih ne ve — ali pa nešče znati — da so delali i kelko so delali. Zakaj napada tudi te, ne vem. Verjetno pa se mi vidi, da zato, ar majo za seov večino ljudstva i so tak nevarni g. Hartneri, ki še pri zdajšnjih volitvah pa nastopiti, a ne več v družbi g. Pucelja, nego s svojov strankov. Ne vem pa, če s tem več dosegne. — S tem pa, da piše o voditelj naše krščanske stranke (slov. ljudske stranke) neistino i njim v oči meče, da neso za Prekmurje nikaj včinoli, si nikak ne odpomore. S tem ljudstva ne dobi za sebe, ar prekmurski narod zna, što je njegov pravi voditec, njegov branitec, dobro zna, što je delao za njega skoz desetletja, zna pa tudi, što je kriv, da neje mogoče dosegnoti več i zato 8. februara ne bo šo mimo prve škrinjice, nego vrže vsakši pravi Prekmurec svojo kruglico v škrinjico (I), nad šterov je zapisano ime g. Klekla. Fr. K.

Glasi. Slovenska Krajina.

Popravek. V zadnjem štev. Novin je po pomoti prišlo ime Fr. K. pod članek „Ka bo delao dr. Pivko za narod?“ Ime pa ne spada se, nego k članki „V premislek pred volitvami.“ Zato popravimo.

Zgodovinski den za Martiniče. Na naše skrito Martiniče je v soboto i nedeljela celo M. Sobota obračala oči, pa si v globokem poštovanju šepetal: Istina je, tam je! Sto je bio? Bio je minister dr. Korošec, šteroga delo pa imo je zna po celom svetu. Ž njim je prišeo tudi mariborski poslanec g. Žebot, šteri je že toliko včino našem ljudstvu. Na postaji sta bila čakaniva. Z velkim zanimanjom je včasi g. minister spitavao, gde je Martiniče, kelko dijakov ma, kak se jim godi itd. Po obedi je obiskao naše dijake, šteri so bili v učilnici i z velikim spoštovanjem pa raddovednostjov čakali, gda pride notri tisti slavni dr. Korošec, od šteroga so toliko lepoga čuli, vidili pa samo na sliki. Gda je gromovito ploskanje pa „Živijo dr. Korošec“ henjalo, je stopo naprej dijak tretješolec

i v imeni vseh pozdravo g. ministra. G. minister se je zahvalil. Priporočao je dijakom, naj bogajo svoje predstojnike i profesore, naj se marljivo včijo, da se tak pripravijo za delo med narodom. Nadele jim je pravo, da dijaki z Martinišča morejo biti kak dober kvas za vse druge dijake. Zaistino lepi dnevi so bili to gda smo meli tak slavnoga gosta. Daj Bog, da bi nas večkrat obiskali.

Na povekšavanje Hotiške cerkvi so darovali v dolarj: z Hotize Janoš Horvat (harmonikaš), Matjaš Nemet i Ivan Szabó po 5, Ftičar Štefan, Martin Sobočan, Žalik Mihal po 3, Markoja Štefan, Frenk Golinar, Martin Hozjan, Horvat Jožef po 2, Stručki: Štefan Lebar 3, Jožef Nemec 1, Vel. Polana: Ivan Prša, Jožef Žerdin po 2, Mari Jaklin, Janoš Žerdin, Ivan Prša, Matjaš Geric, Štefan Nemec po 1, Mala Polana: Štefan Šömen 1, Odranci: Anton Kavaš 2, Mari Smej, Štefan Vegeč, Martin Kavaš, Anton Hozjan, Matjaš Kavas, Štefan Borovič, Jožef Tratnjek, Mihal Borovič, Rok Embreš, Juri Gostan po 1, z Törnišča: Štefan Koren 2, Štefan Koren 1, z Nedelice: Jožef Zadravec, Magda Gjörkös 1, z Gumilic: Ivan Raj 1, z Brezovice: Jožef Raščan 2, z Trnja: Matjaš Kocet, Štefan Zadravec, Mari Horvat, Ivan Hozjan 1, z Črensovec: Blaž Klučarič 1, z Štrigove: Matjaš Zimmerman 1, z Selnice: Matjaš Podgorec 1, Šafarsko selo: August Pintarič 1, z Berkovec: Štefan Ftičar, Alojz Horvat po 1, z Rima (Italija): Sam Numod 50 cent, Fokovci: Čohak Janoš 30 cent.

Sv. Juri. Naš domači človek je noso pošto, i ar je služba teška bila, je proso vekšo plačo i zato službo odložo. — I zgodilo se je, ka se je plača desetkratno poveksala, a dobo je to nej naš domači človek, nego prečnomi so jo dali demokratje i radikali. Si lejko mislite zakaj. Tak dela Kodrova i radikalna stranka z nami.

Obrtna razstava v Lotmerki, šteri je dobo po novoj železnici zvezo z gospodarskim središči mariborske oblasti, se obeta za volo toga velki gospodarski napredok. Se stavo se je odbor, ki si je vzeo nalogo, da napravi do konca junija v Lotmerki lokalno razstavo za srez Ljutomer. V kratkom začne razpošilati obrtnikom sreza Ljutomer vabilo i prijavnico. Stvar zavednih obrtnikov je, da se včasi prijavijo, da naj s tem počaže obrtna razsta va zmožnosti obrtništva sreza. Dopise je pošilati na odbor lokalne obrtne razstave v Ljutomeri.

Sv. Juri. Gospod urednik! Že dugo smo se ne oglasili v Vašem cenj. listi. Pač ne dosta novic, ki bi Vam jih poročali: Nekaj se pa včasi le najde. — Jürjančarje delajo zdaj s vso go rečnostjo na tom, da bi si postavili novo cerkev. I to bi že začeli zdaj na sprotoletje. Stvar lepo napreduje. Naš marljivi čast. g. kaplan se cilno brigajo za to delo. Ljudej njim zavupajo, jih poštujajo i si tudi znajo pridobiti srca. Hodijo od vesi do ves i poberajo vkljper peneze za cerkev, 3 milijon kron je včasno vredno na celo faro. Ljudej lepo davajo njim vkljper, nešterni so že vse plačali, ka na njih spadne, ti drugi polovico ali menje, kak je pač što slučajno mo goči. Pravijo pa vsi, da radi dajo, naj se samo že ednak z delom začne. Slovenči so navdušeni vsi, samo Nemci se esce malo branijo, mislimo pa, da se stvar mirnim potom lepo uredi. — Velko veselje vzbuja po celotu fari tudi to, da so g. kaplan začeli ustanavljati Marijino družbo. Kak so nam v nedelo povedali, se je že dalo više 60 deklič vpisati. Vsa čast i hvala njim za trud i neumorno delo, da se tak skrbi za našo faro. — G. urednik! Mogoče Vas tudi zanima volivno gibanje v našem Gornjem Prekmurju. Ne se zgodilo še nikaj posebnoga. Volilni agitatorje so nas še ne počastili zvün g. Schauera, nemškoga kandidata, ki je obiskao že našo faro, posebno pa Nemce, a bogve kakšega uspeha ne dosegno. Na tihoma se pa zato dela i ljudje se začinjajo orientirati. — Koderova demokratska stranka je dobila strastnoga agitatorja v osebi našega nadvučitelja g. Černeja. Dne 8. jan. so bili vsi napredni vučitelje pozvani na povelje generala Kodra v M. Soboti, kde njim je vodja davao navodila za volitve. Ordre vsebuje 10 točk. Shode SLS i druge nasprotnih strank, razbijati ali onemogočiti, poročati generalnimi štabi v Soboti taki što i kaj je na skodi gučao, šteri so glavni agitatorje, pažijo naj v cerkvi tudi, če se tam ne bi kaj govorilo o politiki itd. G. Černy se je pa tak navdušo, da je meo tam dugši govor, v šterom je blato dühovnike, prej doli z dühovniki, kantorje naj ne bodo njihovi hlapci. G. Černy, što pa še, da bi kantorje bili njihovi hlapci? Če se pa Vam ne vidi služba kantorska, pot Vam gor i doli! Zakaj se pa te lovite za njo! Najgrdejše je bilo v njegovom govoru še to, da je začeo blatiti svoje tovariše, ki so ne njegovoga političnoga mišlenja: Vsi vučitelje morajo zginoti iz Prekmurja, ki so ne sokoli i ne Žerjavovi i

i Kodrovi podrepni. A tak g. Černy! Vsi pošteni vučitelje, ki so ne Vašega mišlenja, morajo zginoti iz Prekmurja, da bi se samo Vi šegarili i gospodarili? Mi mislim, da ravnoč g. Černy ma najmenje pravice tak gučati: Ali znate Vi, g. vučitel, što ste Vi? Ali poznate Vi svojo preteklost? Mi jo dobro poznamo! Spominate se esce, kak ste se molili farnikom, naj Vas bar za kantora obdržijo, da ste vučiteljsko službo zgubili i Vi zdaj tiste blate. Lepa hvala! Vi ste bili nepokorni našoj slovenskoj oblasti, da Vas je ta premestila v Slovenijo, i neste je bogali! Znate dobro, da ste tožili slovenskoga dühovnika v Szombathelyj, püšpeki, da je velki Slovenec. Znamo še, s kemi vse ste dali Vašo tožbo podpisati. Če šete, svedoke na razpolago. Vsigdar ste čakali še Madjare nazaj i mirno ljudestvo s tem vznemirjali: Od Sinika pa bolje če ne pišemo. Tisti pa, ki so Vas sem pripeljali, ki so se za Vas dali skoro da nej zaperati i kazni plačuvati. — Od Vaše pravilne izvolitve za kantora niti govora — so Vam dnes vsi najhujši nasprotniki, odbili ste jih od se z Vašim grobijanskim nastopanjem. G. Kodri moramo samo častitati, da je pridobilo svojoj stranki tak zvestoga pristaša, šteri njemi po 8. februaru pali hrbel obrne. G. Černy se je prile za časa Davidovičeve vlade prilizovao g. Klekli, i njim je naglo pošiljal prošnje za stalno namestitev, naročo si je tudi "Slovenca," šteri njemi še itak hodi. Tak še varati i farbatli ljudi enkrat te, drugikrat druge stranke pristaš, kak pač veter piše. A vse ne bo pomagalo nikaj 8. februaru bo pomelo naše zavedno prekmursko ljudestvo njega z Kodrom vred z političnoga površja.

Sv. Juri. Liberalne Murske Novine so pisale, ka naš jürjenški kaplan bere plačo, če ide na spoved. (Tak mislimo, ka je vučitev Černy obljato z tov lažev svojega dobrotnika.) To grdo laž je cerkvena oblast v M. Soboti i Maribori odvrgla. Tak so liberalci pali pokazali, ka samo lagati i blatati znajo. Pač skališane stvari druge nevejo.

Martjanska fara prenovi svojo cerkev. Odzaja v cerkvi so meli že duže časa shranjeno sv. Martina iz najlepšega beloga mramora. K temi je zdaj napravo načrt za velki oltar profesor na visokoj soli v Ljubljani g. arhitekt Jožef Plečnik. Oltar bo iz čistog beloga mramora, ravno tak dva angela na oltari, posvečnjek pa dveri na tabernakulumi bodo pa meli zlato farbo. Tak bo te oltar eden z med najlepših oltarov v Prekmurji. Izdelani bode v Ljubljani. Lepo so napravili farniki martjanski, ka so naročili oltar z mramora, gda že majno lepjoga sv. Martina z mramora. Gospod profesor Plečnik je s svojim dobrotom telko pomagao, ka te oltar z mramora ne pride skoro nikaj dragše kak če bi gde indri klipili leseni oltar. Martjanski farniki prenovijo vso cerkev najprle odznotra. Za vse njim napravi načrt g. profesor Plečnik. Kak vidimo, bo v kratkom časi ta starinska cerkev edna z med najlepših cerkev, pa nade delala časti samo martjanskoj fari pa našoj domačoj krajini, liki tudi ostaloj Sloveniji. Želemo, ka bi se z deli gospoda profesora Plečnika, šteri dela načrite tudi za bogojansko cerkev, kelko mogoče najbole obogatila naša nam ljubljena Slovenska krajina.

Vučitev Droč — g. Klekli so ga podpirali, da je po velikih prošnjaj prišo v V. Polano — je strašno agitirab za liberalni shod v D. Lendavi. — A vse zaman. Zdaj od hiše do hiše priporača ljudem, naj lakoškoga Királya (demokratske stranke namestnik) poštujajo. Pitamo g. Droča, jeli bi zato poštujali Királyja, ka je bio svoj čas vodja madjarske republikanske (i boljševiske?) stranke? Ali zato, ka je teliko penez pobral od siromaških Madjarov po krivici? Ali za tista pisma, za štere ne bi rad prišo pred sodnijo? Zakaj ga naj poštujemo?

Najšla sta se. Bivšemi poslanci Hartneri, kda je za časa bojne rekvirerao zrnje, je en žakeo prazen ostao. Zato je od vsake hiše 4 kile še kcoj proso. Tešanovski Kuhar njemi je nato pravo: "Tij g. poslanec, bi mogao kmete zagovarjati, nej ka je nadale guliš." "Kuhar, Ti pa pazi, ka se tej tuj tak zgodil i boš ednak Tij tuj tak delao" je odgovor Hartner. Mij ljudstvo prekmursko pa pravimo. Najšla sta se zdaj pri ednoj škrinjici.

Podružnica udruženja voj. invalidov v Beltinci naznana, da obdrži svoj redni občni zbor dne 1. februar 1925 pri tajniku v Lipovci. Opomina vse svoje kôtrige, da se udeležijo vsi občnega zborna ar pride tudi delegat z Ljubljane od izvršilnega odbora.

Shodi naši po dolnjem Prekmurji so bili najlepši. Mesto betežnoga poslanca g. Klekli Jožefa, je vodo g. Kranjc Marko, tajnik stranke iz Maribora. Sprevajali so ga domačini.

Ludvik Majzel, izvošček iz Dol Lendave, se tem potom iskreno zahvaljuje vsem dobrtnikom za milodare, ki jih je kot nesrečen pogorelec dobo. Obenem se priporoča vsakomur, ki potrebuje izvoščeka (fijakera), da se pri njem posluži.

Krog. Gospodi nadzorniki Cvetki naznajamo, da je naš demokratski vučitev Hočvar postao mazač i keljač. Šestnajstoga toga meseca je naimre demokratske plakate kelo na naše hiše. Ali slab keljač je, ar za pol vore nej bilo viditi niednoga plakata na naših hišaj.

Dolnja Bistrica. Pri nas so demokratje i Radičevci vkradnoli dva podpisa. Brez privoljenja so napisali Koren Jožefu k Radičovoj stranki za predstavnika, Kolenko Jožefu župana pa k demokratskoj stranki za predstnikovoga namestnika. Oba sta pri sodniji protestirala, da se zbriseta kak predstavnika.

"Pašiči čislo v roke" je pravo v Melinci en stari naš volilec pri našem shodi. "Za njega pa za mine je samo čislo, da se na smrt pripraviva" je dokončao. Prav je meo te starček, samo to je nevola, ka Pašič ne ve čisla moliti. Zato pa tak slabo ravna Jugoslavijo.

Podružnica udruženja vojnih invalidov v M. Soboti bo svoj letni občni zbor obdržala 1. februara ob deveti v gostilni Flisar.

Radikalne laži. Radikali glasijo, ka mesto betežnoga poslanca Klekli Jožefu oni kandidirajo. To je grda laž. Narodni poslanec Klekli kandidirajo, že bodo ozdravili, njuva škrinjica je prva, ne dajte se zapelati.

Gor. Slaveči. Vmrila je žena, ki je bila Mati 20-tere dece, dvanajset je še živih.

Krog. Gospodi nadzorniki Cvetki naznajamo, da naš demokratski vučitev Hočvar deci deli demokratske brezverske "Murske novine". Naj svojega vučitela navči, ka šole ne smo zidali za brezversko demokratsko politiko, nego za včenje naše dece.

Sr. Bistrica. Pri zadnji volitvaj so nešterni naši volili Radiča, zato ka njim jo obečao državno službo. A ta je splavala po Müri doli. Zdaj pa hodi k nam nekši pisač Hribar i nam obečava delitev zemle. Mi se pa srejememo i se spitavljemo, ve pa mamo zemlo že razdeljeno po dobroti naše krščanske stranke našega Kleklina. Štero de nam pa te delio, lejko tisto šteri je v druge skoki?

Zakaj so razpisali demokratje i radikali vučiteljska mestav Velkoj i Maloj Polani? Zato, ar našiva domaćina vučitela esce ne moreta prosi stalinoga mesta v tej šolaj, za volo mali službenih let. Naj naši ne prido do službe i naše šole zasedejo sokoli i drjunci, zato razpišljajo med letom stalna vučiteljska mesta demokratje i radikali.

Žički. Naša občina je tak stalna pri kinečkoj zvezi, ka neden korteš druge stranke se ne vüpja pri nas niti prikazati.

Sokolski vučitev i naš šolar. V Dolnjem Prekmurji je neki demokratski vučitev pravo deci, da morejo materbole lubit kak Boga. Gde je vše sole odiše, je en šolar stand gor v šoli i eto pravo deci. "Nimak je te vučitev, ka niti to ne ve, ka mater za volo Boga moremo lubit, da ci smo Boga nej dužni lubit, smo mater tudi nej dužni". Batrivnomi dečkenci je cela šola dala prav. Mi pa pitamo starše, bi mogli vi na tisto stranko glasati, od štere vaša nedužna deca že spožna, ka bedake rodi.

"Februarja 15 se začne novi gospodinski tečaj za dekle v Beltinci pri križarski sestraj. Navčijo se dekle kuhati, šivati itd. Pogodbe za plačilo se zvejo pri sestraj v Beltinci".

V Kuzdoblanji i v G. Lendavi je naša stranka mela 18. t. meseca s pomočjo naših dobrih dühovnikov veličasten shod. Demokratski shod v tom časi je zjiao od praznote. Cela fara se zbira pod zastavov krščanske stranke.

Kak zove Hartner svojo stranko za stranko "neodvisnih malih kmetov." Šteri mali kmetje pa kandidirajo na toj stranki? Hartner s svojim sinom, ki ma prek sto plügov zemle, parni mlin, žago i sta večkratniva miljonara iz žulov naših malih kmetov. Njiva namestnik je pa miljonar Kuhar Jožef iz Tešanovec. Lepi mali kmetje so, to jeli bar? Če bi mi takši mali kmetje bili, nikanj ne bi več že zeleli.

Zakaj so stavili demokratje i radikali "Domoljub"? Zato, ar je te krščanski list naše stranke že 37 let glaso pravico i te so duže ne mogli prenašati.

Križovci. Na posredovanje narodnoga poslance g. Jožefu Klekli, je dobila naša šola 3000 D.n. podpore. Hvala lepa. (Tudi druge šole dobjijo, ar je g. poslanec mislo na vse siromaške šole. Vr.) — Kupili smo hižo pokojnoga notariusa. Hartner bi nam oblubo, ka nam jo plača, samo ka mi poznamo njegove oblube že davno. Na stranko Korošec-Klekli-Sistarovo glasamo, ta nam plačata hižo, ar nam zniža dačo.

Svet.

Krvav boj za cerkev. V Podkarpatskoj Rusiji v češkoj republiki so pravoslavni Rusi razvili močno agitacijo med katoličanskimi Rusini. Katoličanom so vzeli nekaj kmetje cerkvi, a državna oblast je nešterne izmed teh nazaj zrcila katoličanom. Tak so lansko leto pravoslavni vzeli cerkev v Tereckaj, a oblast jo je dala nazaj.

Letos, 4. jan. pa je pravoslavna vnožica vdrla v cerkev i obhajala v njoj božo službo. Pöpolne so pa šteli iti v njo. Žandarska straža je štela stvar mirno poravnati, a eden izmed pravoslavnih je ednemu žandari vzeo puško i cilao na njega; med tem ga je drugi žandar vdaro po roki, puška je počila i krugla je zadela dva kmeta; eden je mrtev, drugi pa težko ranjeni.

Železniške nesreča. Iz Herme poročajo dne 13. jan.: Tü se je dogodila strašna železniška nesreča. D-vlak je vdaro v osebni vlak. Posledice trčenja so strašne. Razbiti so vsi vagoni D-vlaka. Jedilni voz je popolnoma razbit i porušen. Ranjeni so vsi popotniki. Da se je pripetila nesreča, je vzrok, ar je D-vlak privoz 4 minote prefrisko na postajo i ar je bila meglia izredno gosta. Skoro istočasno s tov nesrečov se je zgodila železniška nesreča na berlinskem aldomasi. Vlak šteri je bio namenjeni v Haitemgen, je privoz na postajo i vdaro v vlak, ki je stao na kolodvori. Ranjenih je več oseb. I da tretja ne bi izostala — pravijo najmre, da v tretje rado ide — je na Tuisburškoj postaji vdariła lokomotiva (peč) v osebni vlak. Pet oseb je mrtvih, več pa lehko ranjenih.

Velki požar v cukrnoj fabriki. Velka skladna fabrika v Chropini je pogorela. Škoda znaša več miljonov, pokrita pa je s sekuleranjem (z zavarovalnino). Zaloge so rešili.

Lübavno pismo v parlamentarnoj škrinici. Ob priliki volitve novoga predsednika v italijanskoj poslanskoj zbornici je nekši poslanec namesto volilnoga listka pomotoma diao v volilno kovertò lübavno pismo i jo vrgeo v kaštu. Pri preglejuvanji je prišla zmota na svetlo i je napravila vnoga smeha. Pismo je naslovljeno na „Andreja“, šteroga njegova „Klara“ krega, rekši, da jo zanemarja.

Ka si želijo deca milijonarov? V londonskom „Savoy-Hotel“ se nahaja več dece tam prebivajočih amerikanskih milijonarov. Novinari so jih pohodili i jih spitavali, ka si želejo za Božič. Hčerka večkratnega dolarskoga milijonara si žele biti zaposlena kak kuharica. Držiga šest letna deklica je šebole skromna (z malim zadovoljstvom) i žele, da bi smela nūcati hotelsko telefonsko središče (centralo), gda šteč bi štela. Sin milijonara — krala vune, bi bio rad lift-boy, da bi smevo odpirati dveri pri liftu (mašin, ki vlači ter v višino). Vnogi držigi si želejo v vratovoj sobici sprejemati goste.

Cene krilih v Evropi. Francosko poledelsko ministerstvo je izdalo štatistiko, po šteroj so bile cene krilih, izročene v frankaj, po raznih evropskih državaj dne 1. oktobra lanskoga leta sledete: v Franciji 1.30, Belgiji 1.32, Italiji 1.42, Angliji 2, Nemčiji 2.55, Švici 2.50 i Danskoj 3.60. Od te se je krüh v Franciji podražo na 1.45 frankov, v Austriji pa je zdaj 2.55 frankov. V žita bogatoj Jugoslaviji doživljamo čudo, da istočasno dvigata v ceni dinar i krüh.

Svetovna politika.

Gotovo bo zanimivo, če malo pogledamo po evropskih državaj i nekako zasledujemo politična pitanja i razvoj javnega življenja. Nemčija si v gospodarskem pogledi dugo ne je mogla odpomoći v nesreči, ki jo je zadela po svetovnoj vojski. Le nešternim odločnim možom se je zahvaliti, da ne je spadnola šebole globoko. Zdaj pa se gospodarske razmere vsigdarbole čistijo. Valuta se bolša, ar nemška marka dobiva vedno vekšo vrednost. Vse to se da razložiti iz zvez, štere si Nemčija v novejšem časi pridobiva. — O političnom položaji pa nemremo soditi tak ugodno. Te je najmre tak zapleten, da se človek žmetno spozna. Dr. Marx je po volitvaj podao odstavko svoje vlade i vladna kriza trpi še zdaj. Stranke se nemrejo zedniti tak, da bi dobile večino v državnem sveti. Vladata posebno dve struji. Ena je skrajno nacionalistična i išče v svetovnoj politiki samo hasek Nemcov, če tudi na škodo drugih držav, druga pa jebole mirna i je za mirno rešitev nemških svetovno političnih pitanj. Zmaga gotovo tista struja, s žterov potegne dr. Marksova katoliška sredina, ar ona ma velik vpliv v nemškoj politiki. — V Franciji doživela katoličanstvo težke boje. Ministrski predsednik Herriot izdaja proti njemi vedno nove odloke i prepovedi. Francosko poslaništvo pri papi je ukino, obrača se proti redovnikom i redovnicam i pričakujeta je, da na Francoskom pa vörvári verski boj. Herriot je mislo, da je popoln gospodar i zato je tudi delao tak bativno. Zdaj pa že vidi, da nima vsega ljudstva za sevo. Po vseh varšaj se na deset i stojezere zbirajo zavedni katoličanci i dvigajo svoj glas proti kričnimi ravnanji i začenja močen boj za pravice sv. Cerkve. — V Angliji vlada konservativna stranka. Pri volitvaj je dobila absolutno večino i tak mislila, da postane edini gospodar v državi. A je že sprevidela, da ma močne nas-

protnine. Mac Donald s svojov delavskov strankov i Loyd George s svojimi liberalci pazi na vsak njeni stopaj i njoj vrže v oči, če napravi kaj krivičnoga. — V Španiji se bije boj med različnimi strankami. Parlamentarizem je vničen i vlada diktatura. — Iz Rusije prihajajo poročila, štera si nasprotujejo. Edna pravijo, da so politične i življenjske razmere jako dobre, druga pa nam poročajo, da se bije meščanski boj med stanovi. — V Italiji so razmere vednobole zmešane. Mussolini divja s svojimi fašisti, a pri tom vidi, da zgubila moč. Podobne so razmere tudi v drugih državaj. Splošno se opaža, da pravoga reda v niednej državi nega. I kakše so razmere pri nas v Evropi, takše so tudi v drugih delaj sveta — v Aziji i Afriki. — Nemčija. Volitve v državni zbor so se vršile že 7. decembra preminčega leta. Pri teh niedna neje dobila telko glasov, da bi lehko prevzela vlado. Prišlo je do pogajanj, ar je dr. Marks podao odstop svoje vlade. Dugo ne je prišlo edinstvo. Dne 15. januara pa poročajo iz Berlinia, da je državni predsednik Eckert potrdio novo vlado. Državni kancelar je postao dr. Luther. Ostali ministri so pristaši raznih strank. Dve mestni je dobila dr. Marksova katoliška (centrum) i to ministerstvo za javna dela; zaseo ga je dr. Brauns i ministerstvo za pravosodje, minister je Schollen. Socialni demokratje v vladi neso zastopani i bodo vodili proti njoj najostrejšo opozicijo.

Gospodarstvo.

1. Zrnje. V Novom Sadi:

100 kg. pšenice	400 Din.,
" žita	300 "
" ovsa	300 "
" kukorice	180 "

2. Živina:

govenska: teoci: svinje
v Zagrebi 1 kg. 24—27 D. 25—29 D. 28—32 D
v Ljubljani " 20—23 D. 25—27 D. 20—25 D

3. Krma:

Sena m. 90—125 D., slame m. 70—100 D.

Zagrebečka borza

dne 30. januara 1925.

Amerikanski dolar, 1 dolar	K 232 —
Austrijska krona, 100 K	K — 34
Čeho-Slov. krona, 1 K	K 7 20
20 kronski zlat	K 990 —
Francoski frank, 1 frank	K 13 30
Madjar. K 100 (nova em.)	K — 30
Švic. fran., 1 fr.	K 47 —
Talijanske lire, 1 lira	K 10 12
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Sv. frs 8 45

Pošta.

Novak Štefan Dolga Vas. Iz naročnine, ki ste jo plačali v tiskarni, smo vsakom 5 Din za 1925. leto vpisali, ar ste lani več plačali. **Berdin Franc Kobilje.** Vam smo pa spisali iz istoga zroka 18 Din na 1. 1925. **Žerdin Ivan D. Lendava.** 18 Din. smo vam spisali za novo leto naročnini. **Kaus Etelka D. Lendava.** Na letos mate 20 Din plačano. **Ivan Prijateljski** Prosimo za vaš točen naslov. **Franc Kerec Vidonci.** Dinarov 9. dobili. Hvala. Či boš pri vojakaj se zglasiti pa ti kaj kšenki pošlemo. **Št. Šimon Šulinci.** Širiteo brezplačno, ovi pa za Novine vsaki 25 Din za Marijin list pa 10 Din plača. **Rogan Janos, trgovec Večeslavci.** Naznanite nam, što vam je tistih 14 kalendarov dão, pa te dobite račun. **Društvo sv. Križ Chicago.** Penezi prišli proti konci januara. Hvala. **Žilavec Fr. Gerlini.** Najbolše je, če sam pozvediš i kupiš. Zdaj je bila nizka 275 Din.

MALI OGLASI

Oda se edna novi zidana hiža z gostilnovo i gruntom vred v bližini postaje Lipovec (Belčinci). Več se pozve v urednistvu Novin.

RAZGLAS.

Kupila sva od vdove Julije Hodošček gostilno i mesnico v Bakovcih nšt. 8.

Vsakdo, ki ima kakršnokoli terjatev proti prodajalki, naj jo javi pri odvetniku Dr. Škerlaku v Murski Soboti najpozneje do dne 15. februarja 1925., ker midra za eventuelne dolge prodajalke nobene odgovornosti ne preuzeva.

Aleksander Kerčmar, gostilničar in žena v Petrovcih.

Samostalno prekmursko katoličansko podporno društvo sv. Križ Chicago III:

je najboše društvo za prekmurske Slovence v Chicagi. Kotriga društva postanejo lehko kat. Slovenci, moški od 16. do 50. leta, ženske od 16. do 45. leta starosti. Kotriga plačajo ednok pristopno 1 Dol. i mesečno 1 Dol. i zato dobi vsakša betežna kotriga prvij 6 mesecov 1 Dol. podpore za vsaki den, nadaljnje 3 mesece pa 50 centov na den. Če je kotriga ešče duže betežna, zvoli se njoj podpora na mesečnoj seji. Za smrtnino plača društvo zdaj 350 Dol., kdo bo pa več kak 200 kotrig, pa 500 Dolarov. Gotovščine ma društva 5000 Dol. kotrig 170. Želemo, ka bi bilo skoro 200 kotrig. Društvo skrbi za lepi spredov i cerkveni pokop i bo pomagalo pri deli za prekmursko slovensko faro v Chicagi i priporoča vsem kotrigam, da si naročijo prekmursko glasilo „Novine“ v šterij objavlja društvo svoje oglase. Novine se naročijo pri Klekl Jožefi, vp. pleb. v Črensovcih, Prekmurje, Jugoslavija i se dobijo tudi pri društvi. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci ob 3. vörni na numeri 1804. So Racine Avenue, Chicago III. Opominamo vse prekmurske Slovence, ki so ešče nej ali so že v kakšem društvi, naj pristopajo k tem lepomu društvi, štero pomaga kotrigam v potrebaj.

Odbor za leto 1924:

Predsednik Martin Kelenc, podpredsednik Štefan Ros, tajnik Mael Gjorek, podtajnik Jožef Čurič, blagajnik Štefan Jakšič, paziteo betežnih Štefan Kavaš, nadzorni predsednik Matjaš Zver, račune-voditelji Štefan Ritter i Pavle Tkalec, paziteo društva Anton Markoja, vratar Jožef Trajbar.

Pazka delavci!

Več stotin delavcov se potrebuje za poljsko delo na veleposestvo kneza Esterházy-ja na Vogrskom. Zglasiti se je pri Gašpar Jožefi v Prosečkoj vesi, p. Mačkovci.

V Dugoveškij goricah poleg Dolnje Lendave se oda:

1 plüg grünta poleg stüdenca, pol plüga dobre oratje zemle, pol plüga loga, 3/4 plüga goričkoga grünta, vse v dobrom stanju, vkljup ali po parcelaj. — Zvedi se pri Štefani Novak, Dolgavas, gorice, pri Dolnjoj Lendavi.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVA plača najbolje dolarje in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

Prodaja.

V Hodošu (Pekmurje) na madžarski meji se proda ugordno vsled izselitve gostilna z vsemi poslopji in polji vred. Gostilna leži na prometnem kraju.

Informacije izdaja

Dr. Nikolaj Pinter, odvetnik, Murska Sobota (Prekmurje).

Naročnina in oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDÖŠ BARNABAŠ, trgovci z papirom i igračami v Murskoj Soboti št. 180, poleg rim. kath. cerkvi in pošte.

Podpirajte Novine!